

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่องพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ รายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง การปฏิรูปการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง และร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง พ.ศ. ....

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายงานของคณะกรรมการสิทธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง การปฏิรูปการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

๑. รมรณรงค์และปลูกฝังให้คนไทยตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษาให้รักและหวงแหนต้นไม้
๒. ส่วนราชการทุกแห่งโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันปลูกและรักษาต้นไม้
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเน้นการทำ CSR หรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการปลูกและรักษาป่า รวมทั้งดูแลรักษาป่าอย่างยั่งยืน
๔. ศาสนสถานที่มีอยู่ทั่วประเทศควรเป็นต้นแบบในการปลูกและรักษาต้นไม้ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างจิตสำนึกในการปลูกและรักษาต้นไม้ให้กับประชาชนทั่วไป
๕. ชุมชนควรได้รับสิทธิประโยชน์จากต้นไม้ที่ทำการปลูกและดูแล

ผลสำรวจโท อำนวย นิมมะโน

๑. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง พ.ศ. .... ได้กำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งแห่งชาติ ตามข้อ ๕ และคณะกรรมการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งระดับจังหวัด ตามข้อ ๑๐ โดยพบว่าคณะกรรมการทั้ง ๒ ชุด ขาดผู้แทนจากหน่วยงานด้านสาธารณสุขปศุสัตว์ เช่น การไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนภูมิภาค รวมทั้งผู้ให้บริการโทรศัพท์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีกวางระบบสาธารณสุขปศุสัตว์ในพื้นที่เกี่ยวกับการปลูกต้นไม้ อาทิ ริมถนนหรือพื้นที่สาธารณะ จนอาจส่งผลกระทบต่อต้นไม้ที่ปลูกทำให้เจริญเติบโตช้าหรือภูมิทัศน์ขาดความสวยงาม ดังนั้น ควรกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการทั้ง ๒ ชุด ให้มีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่ริมถนนหรือพื้นที่สาธารณะ เพื่อบูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วมตามรูปแบบประชาธิปไตย อันจะทำให้การปลูกและดูแลต้นไม้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนต่อไป

๒. ควรกำหนดมาตรการเชิงบังคับให้ส่วนราชการต้องปลูกและดูแลต้นไม้ เช่น ส่วนราชการต้องมีแผนการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ของส่วนราชการหรือพื้นที่สาธารณะให้ชัดเจน อาทิ ประเภทของพืชหรือจำนวนที่ปลูก เป็นต้น รวมทั้งมีบทลงโทษหากหน่วยงานไม่ดำเนินการตามแผน ส่วนภาคเอกชนนั้นในระยะ ๕ ปีแรก ควรดำเนินการในลักษณะสมัครใจและขอความร่วมมือให้ปลูกและดูแลต้นไม้แล้ว หลังจากนั้นจึงกำหนดเป็นมาตรการเชิงบังคับเช่นเดียวกับส่วนราชการ

๓. ควรเลือกประเภทหรือชนิดของพันธุ์ไม้ที่จะปลูกในพื้นที่สาธารณะให้เหมาะสมกับประวัติและความสำคัญของพื้นที่นั้น ๆ เช่น บริเวณพื้นที่อนุสาวรีย์ชาวบ้านบางระจันควรเลือกพันธุ์ไม้ที่สื่อถึงการเสียสละหรือความภูมิใจ เป็นต้น

๔. การปลูกและดูแลต้นไม้ริมถนนหรือพื้นที่สาธารณะต้องคำนึงถึงความสวยงาม ความปลอดภัย และอัตราประโยชน์ที่จะได้รับจากต้นไม้และพื้นที่สาธารณะ จึงควรให้รัฐขกรร่วมออกแบบการปลูกต้นไม้ริมถนนหรือพื้นที่สาธารณะตามหลักกรูกรกรรม เพื่อให้ต้นไม้เติบโตสมบูรณ์ รวมทั้งทำให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะมีทัศนวิสัยที่ดีและภูมิทัศน์โดยรวมเกิดความสวยงาม

นายสมพงษ์ สระกวี

๑. ประเทศไทยมีทรัพยากรทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมที่สวยงามเป็นจำนวนมาก แต่ยังมีมรดกทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมซึ่งไม่ได้รับความสนใจหรือส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น การแสดงกระบวนพยุหยาตราชลมารค เป็นต้น ดังนั้น ควรส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

๒. การเดินทางจากสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิไปยังใจกลางกรุงเทพมหานครหรือพื้นที่ต่าง ๆ พบว่า สภาพภูมิทัศน์ตลอดสองข้างถนนจะมีป้ายโฆษณาขนาดใหญ่หรือชุมชนแออัดเป็นจำนวนมาก แต่ขาดความร่มรื่นจากต้นไม้หรือพื้นที่สีเขียว ดังนั้น ควรกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องปลูกต้นไม้ในพื้นที่สาธารณะหรือริมถนนที่อยู่ในความครอบครอง เพื่อเพิ่มปริมาณต้นไม้และพื้นที่สีเขียว รวมทั้งทำให้ภูมิทัศน์เกิดความสวยงาม

๓. ควรจัดตั้งบริษัทวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยมีภารกิจหลักในการปลูกและดูแลต้นไม้ให้เติบโตและมีความสวยงาม

๔. การจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปีของส่วนราชการเกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการปลูกและดูแลต้นไม้ไม่ได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสม ส่งผลให้แผนงานและโครงการเกี่ยวกับการปลูกและดูแลต้นไม้ไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร ดังนั้น สำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับแผนงานและโครงการปลูกและดูแลต้นไม้ เพื่อให้ปริมาณต้นไม้และพื้นที่ป่าไม้ของประเทศเพิ่มมากขึ้น

นายกษิต ภิรมย์

๑. ควรกำหนดให้หน่วยงานราชการมีบทบาทในการรณรงค์ปลูกฝังการปลูกต้นไม้ในสถานที่ราชการหรือสถานที่สาธารณะ และอื่น ๆ เช่น พื้นที่บริเวณทางหลวง ทางด่วน พื้นที่สาธารณะของสนามบินและหน่วยงานราชการทหาร เป็นต้น

๒. ควรมีการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพื่อกำหนดมาตรการห้ามติดตั้งป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ที่มีลักษณะบดบังทัศนียภาพ และความสวยงามหรือเกิดมลภาวะทางสายตาแก่ผู้สัญจรไปตามเส้นทางจราจรของสถานที่สำคัญและสถานที่สาธารณะ เช่น ทางเข้าออกสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้เกิดแสงสะท้อนกับรถยนต์ที่ผ่านเข้ามา และเกิดอุบัติเหตุในกรณีที่เป็นอันตรายได้

๓. ควรกำหนดให้ส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำรวจพื้นที่ส่วนกลางและพื้นที่สาธารณะที่สามารถพัฒนาปรับเปลี่ยนให้เป็นป่าชุมชน โดยรวบรวมข้อมูลในรูปแบบสถิติของพื้นที่ป่าไม้แต่ละจังหวัด และจัดสรรงบประมาณประจำปีจำนวน ๓ ถึง ๕ เปอร์เซ็นต์ รวมทั้งจัดสรรงบประมาณของกรมทรัพยากรป่าไม้ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการปลูกป่าชุมชนอย่างจริงจัง

นายครุจิต นาคทรพร

๑. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง พ.ศ. .... โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) หมวด ๑ คณะกรรมการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งแห่งชาติ ข้อ ๕ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งแห่งชาติ นั้น อาจมีองค์ประกอบที่ไม่ชัดเจน โดยเฉพาะการกำหนดให้มีผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนเครือข่ายขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต้นไม้ภาคประชาชน ที่ประธานแต่งตั้งจำนวน ๕ คน และผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๕ คน ซึ่งไม่ได้กำหนดจำนวนสัดส่วนและไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งผู้แทนอย่างชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนของคณะกรรมการมีความคล่องตัวและรวดเร็วในการดำเนินการแล้ว จึงควรกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานแต่งตั้งจำนวน ๗ คน และกำหนดให้มีผู้แทนจากภาคเอกชน ภาคประชาชน และผู้แทนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดให้มีผู้แทนจากองค์การสวนพฤกษศาสตร์เข้ามามีส่วนร่วมในองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวแทน ซึ่งจะทำให้เกิดการบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ในชุมชนได้อย่างเป็นเอกภาพตรงตามรูปแบบและกระบวนการประชารัฐ

๒) การกำหนดนิยามของคำว่า “ทะเบียนการปลูกต้นไม้” ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐปลูกให้ถือเป็นทรัพย์สินของทางราชการ นั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐปลูกต้นไม้ในพื้นที่ของภาคเอกชน และอาจทำให้เกิดกรณีพิพาทระหว่างหน่วยงานรัฐกับเอกชนได้ จึงควรมีการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาดังกล่าว โดยกำหนดแนวทางสนับสนุนการปลูกป่าในชุมชนร่วมกับภาคเอกชน มากกว่าการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

๓) หมวด ๒ คณะกรรมการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งในระดับต่าง ๆ ข้อ ๑๐ (๖) ได้กำหนดให้มีการจัดทำฐานข้อมูลและทะเบียนต้นไม้ที่ปลูกและดูแลต้นไม้ โดยไม่ระบุประเภทหรือรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลไว้ นั้น อาจก่อให้เกิดปัญหาการจัดเก็บข้อมูลในอนาคตได้ จึงควรมีการนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาบูรณาการใช้กับข้อมูลดังกล่าวแทน ซึ่งจะทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐในการรวบรวมข้อมูล และสามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรกำหนดบทบาทของส่วนราชการตามแนวทางประชารัฐในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต้นไม้เพื่อแผ่นดิน โดยเสริมสร้างความสุขภาวะและความเข้มแข็งของชุมชนประชารัฐในภาคประชาชน จำนวน ๕ เรื่อง ดังนี้ ๑) กำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ และผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ๒) จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ในชุมชน ๓) จัดสรรพื้นที่ภาครัฐสำหรับการปลูกต้นไม้ให้กับประชาชน ๔) จัดฝึกอบรมการเผยแพร่องค์ความรู้ในหลักสูตรหมอดต้นไม้และรุกขวิद्याป่าไม้ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๕) สร้างการมีส่วนร่วมกับภาคเอกชนในรูปแบบ กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร CSR และสามารถนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปลดหย่อนภาษีได้

นายเฉลิมชัย อบสุวรรณ

๑. ควรมีการขับเคลื่อนการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยผลักดันการปลูกจิตสำนึกและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนแต่ละพื้นที่ควบคู่ไปกับการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

๒. ควรกำหนดแผนความเชื่อมโยงร่วมกันระหว่างการปฏิรูปการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง และแผนแม่บทแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรป่าไม้ การบุกรุกที่ดินของรัฐ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

นายขวัญชัย ดวงสถาพร

๑. ควรเพิ่มเติมรายละเอียดในรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง การปฏิรูปการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) กำหนดให้มีมาตรการควบคุมพื้นที่ป่าชุมชนให้มีลักษณะเดียวกับมาตรการกำหนดพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ เพื่อให้ประชาชนในแต่ละพื้นที่สามารถพัฒนาการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ในชุมชนสู่การเป็นพื้นที่ป่าชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งยังสามารถเพิ่มจำนวนพื้นที่ป่าของประเทศได้อย่างรวดเร็ว

๒) กำหนดให้มีพื้นที่ป่าชับน้ำ (Bubble zone) และกำหนดเขตแดนความเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับพื้นที่ป่าอย่างชัดเจน เพื่อลดปัญหาการเกิดอุทกภัยในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งยังสามารถคืนความชุ่มชื้นและความอุดมสมบูรณ์ให้กลับสู่ป่าได้อีกครั้ง

๓) ส่งเสริมการสร้างคุณค่าให้กับต้นไม้ในแต่ละชุมชน ทั้งด้านจิตใจและด้านวัฒนธรรม เช่น ต้นพุทราในพระราชวังโบราณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างการอนุรักษ์และสร้างความรู้สึกรักหวงแหนต้นไม้ของประชาชนในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งยังสามารถพัฒนาพื้นที่การปลูกและดูแลต้นไม้แต่ละประเภทให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญได้ต่อไป

๔) ควรมีการพิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งแห่งชาติให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวอาจไม่ครอบคลุมกับภารกิจและอำนาจหน้าที่หลักผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ เช่น อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นต้น ซึ่งในรายงานได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งเฉพาะพื้นที่สาธารณะที่หน่วยงานรัฐครอบครอง และพื้นที่ของเอกชนที่ถือครองไว้โดยชอบด้วยกฎหมาย เท่านั้น

๒. ควรเพิ่มเติมรายละเอียดในร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง พ.ศ. .... โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ควรบัญญัติเพิ่มเติมคำว่า “การประเมินมูลค่าของต้นไม้ในทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม” ไว้ในข้อ ๑๐ (๑) ข้อ ๑๑ (๒) และข้อ ๑๒ ที่กำหนดอำนาจหน้าที่และการดำเนินการของคณะกรรมการอำนวยการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งระดับจังหวัด

๒) การบัญญัติรายละเอียดในข้อ ๑๐ (๔) ที่กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดตั้งธนาคารต้นไม้ในจังหวัด นั้น อาจไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะวาระการปฏิรูปที่ ๔ ในรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง การปฏิรูปการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง ที่กำหนดให้มีการปฏิรูประบบฐานข้อมูลสารสนเทศพันธุ์ไม้ และการสร้างองค์ความรู้การปลูกต้นไม้ โดยมีธนาคารต้นไม้ในทุกระดับ เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ในรูปแบบสวนพฤกษศาสตร์ (BOTANIC PARK) รวมทั้งอาจไม่สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการ

อำนวยการปลูกต้นไม้และดูแลต้นไม้ในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็งระดับจังหวัด เช่น ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ในเขตจังหวัด เป็นต้น ที่มีอำนาจหน้าที่ประเมินมูลค่าของต้นไม้ในทางเศรษฐกิจ จึงควรมีการพิจารณาสาระสำคัญให้มีความสอดคล้องและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด

๑. ควรมีการส่งเสริมให้องค์กรชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวกันของชาวบ้านหรือรวมตัวกันในรูปแบบคณะกรรมการ สภาองค์กร และกลุ่มต่าง ๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมเฉพาะภายในชุมชน ให้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชนเพื่อชุมชนเข้มแข็ง โดยเริ่มจากการจัดสรรพื้นที่ในชุมชนอย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับและสนับสนุนการดำเนินการปลูกและดูแลต้นไม้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ควรกำหนดมาตรการจูงใจหรือให้ความสำคัญเป็นระดับนโยบาย ในรูปแบบสวัสดิการต้นไม้ ร่วมกับสวัสดิการชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยอาจกำหนดราคาสวัสดิการสำหรับการปลูกต้นไม้ เช่น ราคา ๕ บาท สำหรับการปลูกต้นไม้เศรษฐกิจ ราคา ๕๐ บาท สำหรับการปลูกต้นไม้ยืนต้น เป็นต้น

๓. ควรมีการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เพาะพันธุ์เมล็ดหรือการจัดตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์พื้นบ้านที่มีลักษณะเด่นในแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

๔. ควรมีการส่งเสริมระบบการจัดการที่ดิน พื้นที่การผลิต และพื้นที่ทำไร่ทำนาในชุมชน รวมทั้งการสนับสนุนการจัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ขององค์กรเอกชน เพื่อส่งเสริมการปลูกต้นไม้สู่การเพิ่มพื้นที่ป่าอย่างยั่งยืนในอนาคต

นายกฤษณ์ สารสิน

๑. ควรกำหนดให้มียุทธศาสตร์เปรียบเทียบเพื่อปรับภาพลักษณ์และสร้างภูมิทัศน์ใหม่ให้กับเมืองต่าง ๆ โดยเปลี่ยนระบบสายไฟฟ้าและสายสื่อสารโทรคมนาคมแบบสายอากาศเป็นระบบสายใต้ดิน ซึ่งจะทำให้ทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมของเมือง มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงามในอนาคต

๒. ควรกำหนดตัวชี้วัด (KPI) การบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชน โดยกำหนดผลสัมฤทธิ์การปลูกต้นไม้ในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมในระยะเวลา ๕ ถึง ๒๐ ปี

นายชูชาติ อินสว่าง

ควรพิจารณาแนวทางการปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักของการปลูกต้นไม้ให้กับประชาชนร่วมกันช่วยดูแลรักษาต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่หายากหรือต้นไม้ที่ใช้ระยะเวลาเจริญเติบโตนานหลายปี รวมทั้งสร้างความเชื่อมโยงร่วมกับส่วนราชการในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันอนุรักษ์ต้นไม้อย่างเป็นรูปธรรม

นางมิ่งขวัญ วิชยารังษยศักดิ์

๑. นอกจากจะมีการกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่ป่าของทั้งประเทศแล้ว ควรมีการกำหนดเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่ป่าในระดับจังหวัดด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และดูแลรักษาป่าไม้ รวมทั้งจะได้นำเป้าหมายดังกล่าวไปกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในพื้นที่ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบ อันจะเป็นการส่งเสริมให้

การบริหารจัดการการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

๒. การคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกในพื้นที่ต่าง ๆ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงควรคัดเลือกชนิดพันธุ์ไม้ที่มีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่นั้น ๆ ด้วย โดยอาจรณรงค์ให้มีการปลูกต้นไม้ประจำจังหวัดในสถานที่ราชการหรือปลูกต้นไม้ที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ในสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด เป็นต้น

๓. ควรมีการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปได้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ในชุมชน โดยอาจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อสังคม (Social Media) ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและสามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรณรงค์ให้มีการปลูกและดูแลต้นไม้ในชุมชน ควรจัดให้มีโครงการแจกพันธุ์ไม้ที่ดีและมีประโยชน์ให้แก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการเพาะปลูกต้นกล้าและเพาะเมล็ดพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการนำต้นกล้าต่าง ๆ นั้น ไปปลูกในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมต่อไป

นายกิตติ กิตติโชควัฒนา

๑. นอกจากจะมีการรณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันปลูกและดูแลรักษาต้นไม้แล้วยังควรให้ความสำคัญกับการคัดเลือกพันธุ์ไม้ที่จะนำมาปลูกด้วย โดยควรคัดเลือกเมล็ดพันธุ์พืชที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเป็นพันธุ์ไม้ที่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพภูมิอากาศและสภาพพื้นที่นั้น ตลอดจนวิธีการปลูกและดูแลรักษาต้นไม้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับระบบนิเวศของพื้นที่ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมต่อไป

๒. ควรมีการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกพื้นที่ป่าอย่างจริงจัง รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดและซื่อสัตย์สุจริต เพื่อเป็นการอนุรักษ์ให้พื้นที่ป่ายังคงอยู่อย่างสมบูรณ์และยั่งยืนต่อไป

๓. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแนวทางในการแจกพันธุ์ไม้และต้นกล้าแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไปให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีกระบวนการหรือมาตรการคัดกรองบุคคลผู้มีสิทธิที่จะได้รับพันธุ์ไม้และต้นกล้านั้น เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปทำการเพาะปลูกได้จริง

นายชูชัย ศุภวงศ์

๑. ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศของประเทศ โดยการดูแลรักษาพื้นที่ป่าและเพิ่มพื้นที่แนวเชื่อมโยงทางชีวภาพ (Biological Corridors) ซึ่งจะเป็นการฟื้นฟูและพัฒนาให้พื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น จนสามารถเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่ป่าต่าง ๆ รวมกันเป็นผืนป่าขนาดใหญ่ อันจะเป็นการเพิ่มแหล่งอาหารของสัตว์ป่า ตลอดจนยังทำให้ชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพืชพรรณธรรมชาติสามารถแพร่พันธุ์ไปยังพื้นที่ป่าที่ห่างไกลออกไปได้ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้ระบบนิเวศมีความสมดุลมากยิ่งขึ้นต่อไป

๒. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมมือกันในการรณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญกับการปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ในชุมชน เพื่อเร่งฟื้นฟูให้ระบบนิเวศของประเทศมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

เรื่อง การพัฒนาศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC)

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ควรกำหนดให้ศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC) มีอำนาจและหน้าที่รวบรวมข้อมูลด้านพลังงาน ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกมิติ อันจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

๒. ควรกำหนดให้ศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC) เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระ จากการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากจะทำให้ศูนย์ดังกล่าวสามารถดำเนินงานได้อย่างคล่องตัว ปราศจากการครอบงำจากอำนาจทางการเมือง ซึ่งจะทำให้การพัฒนาศูนย์ดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข้อมูลด้านพลังงานแก่ประชาชนได้อย่างถูกต้อง และตรงตามความเป็นจริง

นายนิกร จำนง

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของข้อมูลที่จะนำไปเผยแพร่แก่สาธารณชน เนื่องจากข้อมูลบางประเภท หากมีการเผยแพร่อาจทำให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งสร้างความเสียหายให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้ ดังนั้น คณะกรรมการควรพิจารณาประเด็นดังกล่าวอย่างละเอียดและรอบคอบ เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องเหมาะสม และประชาชนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC) ต่อไป

นายมนู เลียวไพโรจน์

การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC) จะสามารถแก้ไขปัญหาการเผยแพร่ข้อมูลทางด้านพลังงานที่มีการคลาดเคลื่อน บิดเบือน หรือเป็นเท็จ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน จึงควรเร่งผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าวโดยเร็วที่สุด เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถใช้อ้างอิงได้ นอกจากนี้ ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต

นางเบญจวรรณ สร้างนิทร

๑. จากรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ที่ระบุว่าระบบข้อมูลด้านพลังงานของประเทศไทย ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงพลังงาน เช่น สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน พบว่า ปัจจุบันไม่มีหน่วยงานหลักที่จะรับผิดชอบในการวิเคราะห์ รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลด้านพลังงาน จึงส่งผลให้ขาดแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับด้านพลังงานสำหรับการศึกษาด้านพลังงานของภาคเอกชน

และประชาชน ดังนั้น ควรกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในการวิเคราะห์ รวบรวม เผยแพร่ข้อมูล ด้านพลังงานและการบูรณาการข้อมูลให้มีความหลากหลายเป็นระบบสามารถเข้าถึงและเข้าใจข้อมูลได้โดยง่าย ตลอดจนจัดทำเป็นข้อมูลสถิติที่มีลักษณะเป็นประโยชน์เฉพาะกลุ่มบุคคลให้มากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้ผู้ใช้งาน ที่เป็นผู้ประกอบการในกิจการพลังงานที่ต้องการนำข้อมูลด้านพลังงานไปใช้เพื่อการแข่งขันหรือสนับสนุนข้อมูล ให้แก่ผู้บริโภคและประชาชนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เนื่องจากปัจจุบันการที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศไทยให้มีเอกภาพ มีคุณภาพ และมีมาตรฐานจำเป็นต้องมีกลไกในการกำหนดนโยบายสถิติของประเทศและกำกับดูแลการบริหารจัดการ ระบบข้อมูลสถิติให้เป็นไปตามแผนแม่บทระบบสถิติของประเทศ โดยจะต้องครอบคลุมข้อมูลทั้ง ๓ ด้าน เช่น ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสาขาพลังงานจะเป็นหนึ่งในสาขา ด้านเศรษฐกิจที่จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาและกลไกการดำเนินงานที่เกี่ยวกับสถิติหรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ควรพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ ฐานข้อมูล การกำหนดกลไกในการเชื่อมโยงข้อมูลกับแผนแม่บทระบบสถิติของประเทศไทย รวมถึงการจัดเก็บ และการรวบรวมข้อมูลให้เป็นข้อมูลกลางของประเทศโดยอาจจำแนกข้อมูลในแต่ละด้าน เพื่อให้ง่าย ต่อการค้นหาและการเข้าถึงข้อมูลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

๓. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC) เพื่อให้เป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (Service Delivery Unit : SDU) ในกำกับดูแลของกระทรวงพลังงาน โดยหลักการของการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษนั้น จะต้องมิสถานะเป็นหน่วยงานให้บริการภายใน ของระบบราชการซึ่งมีลักษณะกึ่งอิสระ แต่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลยังคงถือเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงหรือกรม และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของปลัดกระทรวงหรืออธิบดีและมีเป้าหมายในการให้บริการหน่วยงานแม่ เป็นอันดับแรก แต่หากมีกำลังการผลิตส่วนเกินจะให้บริการหน่วยงานอื่นก็ได้ โดยมีลักษณะงานที่เป็น การให้บริการสามารถดำเนินการได้อย่างชัดเจนภายใต้กรอบนโยบายที่กำหนดขึ้นและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยง และสร้างภาระรับผิดชอบต่อหน่วยงานแม่ต้นสังกัดได้และการส่งมอบผลผลิตจะต้องมีระบบการประกันคุณภาพ ดังนั้น จึงเห็นว่าการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ เพื่อให้เป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษในเรื่องดังกล่าว อาจจะไม่สามารถตอบโจทย์ในการให้บริการและการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพลังงานของชาติในภาพรวม ได้ทั้งหมด อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมข้อมูลในด้านอื่น ๆ ของหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจการด้านพลังงานได้อย่างครบถ้วน

นายวิทยา แก้วภราดัย

๑. ปัจจุบันพลังงานเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สำคัญและมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง การเคลื่อนไหวของราคาพลังงานซึ่งเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ของโลกที่มีความผันผวนสูง ทำให้ประชาชนตื่นตัว และสนใจที่จะค้นหาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจ แต่กลับพบว่าระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารเพียงพอ ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ผิด ๆ เกี่ยวกับด้านพลังงาน เนื่องจากประเทศไม่มีศูนย์ข้อมูลกลางด้านพลังงาน กล่าวคือ ประเทศไทยมีแหล่งพลังงานมากมาย เช่น ก๊าซธรรมชาติ พลังงานถ่านหิน พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ พลังงานชีวมวล พลังงานก๊าซชีวภาพและพลังงานขยะ เป็นต้น แต่กลับพบว่าระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพลังงานที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่มี ประสิทธิภาพในการสื่อสารเพียงพอ ข้อมูลมีจำกัดและมีแหล่งที่มาที่หลากหลายจึงทำให้ข้อมูลไม่สอดคล้องกัน และสร้างความสับสนให้แก่ประชาชน ดังนั้น ควรจัดตั้งศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ (National Energy Information Center : NEIC) เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลสถิติด้านพลังงาน สามารถตอบคำถามจากประชาชน

และเอกชนเรื่องพลังงานได้ รวมถึงต้องประสานงานรวมรวบสถิติด้านพลังงานเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ รวบรวม เผยแพร่และเชื่อมโยงข้อมูลด้านพลังงานของประเทศได้อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐานสากล

๒. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ควรพิจารณาศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐในการเก็บรวบรวม ให้มีความสอดคล้องกันและมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการข้อมูล เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์ ข้อมูลได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากอาจจะมีหน่วยงานบางหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านพลังงาน ที่อาจจะมีการลักลอบนำข้อมูลดังกล่าวไปหาผลประโยชน์จากประชาชนทั้งประเทศ ดังนั้น ควรกำหนดแนวทางและมาตรการลงโทษทางกฎหมายให้เข้มงวดหรือป้องกันปราบปรามเพื่อไม่ให้เกิดการนำข้อมูลด้านพลังงานไปหาผลประโยชน์ต่อไป

๓. ควรมีการปฏิรูประบบพลังงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีความโปร่งใส มีความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคและผู้ประกอบการทุกกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการกำหนด นโยบายและการบริหารจัดการกิจการพลังงาน ลดกิจการที่มีการผูกขาดและเพิ่มการแข่งขันอย่างเสรี รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนสามารถผลิตและจำหน่ายพลังงานและเชื้อเพลิงชีวภาพอย่างเหมาะสม เพื่อให้การผลิตพลังงานที่มีคุณภาพและมีพลังงานใช้เพียงพอต่อความต้องการในราคาที่เป็นธรรม

นายกษิต ภิรมย์

๑. ควรกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ข้อมูลพลังงานแห่งชาติ โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถระดับมืออาชีพในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านวิศวกร เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ควรจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถให้แก่บุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีองค์ความรู้ด้านพลังงานและสามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ควรกำหนดมาตรการในการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานให้มีความชัดเจน ถูกต้อง เข้าถึงข้อมูลได้ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว มีความแม่นยำ เชื่อถือได้ เข้าใจง่ายและสามารถใช้อ้างอิงได้ โดยการเปิดเผยและสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนได้อย่างโปร่งใส ตลอดจนเป็นการบูรณาการ ข้อมูลด้านพลังงานที่มีความเชื่อมโยงจากหลายหน่วยงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการกำหนด นโยบายและวางแผนของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา

ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย

สำนักกรรมาธิการ ๓